

İKİNCİ SÖZ'ÜN TEFEKKÜRÜ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ

İhtar : ALLAH'ın izni ve inayetiyle bu sözü mütalaa ederken Risale-i Nurlardaki bazı esasları bu söze tatbik ettim. Esasları tatbik ederken oluşan kusurlar ve noksanlıklar bana aittir. Şimdi esasları tatbik ediyorum.

1.

هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ âyetindeki dört muazzam hakikatları her şeyde gösterip hafıziyeti a'zamî derecede ve haşri bahar kolaylığında ve kat'iyetinde bizlere ders verir.

Asa-yı Musa (33)

EVVELÜ	MÜ'MİN / KAFİR veya FASİK-I GAFİL
AHİRÜ	Tûbâ-i Cennet / Zakkum-u Cehennem
ZAHİRÜ	Hüdabîn, Hüdaperest, Hakendiş, Güzel ahlâk / Hodbin, Hodgâm, Hodendiş, Bedbîn
BATINÜ	Saadet, Nimet, Lezzet, Rahat / Şekavet, Nıkmət, Elem, Sıkıntılı

2. Sâniyen: Kur'andaki anasır-ı esasiye ve Kur'anın takib ettiği maksadlar; TEVHİD, NÜBÜVVET, HAŞİR, ADALET İLE İBADET olmak üzere dördtür. Bu dört unsuru beyan edeceğiz.

İşarat-ül İ'caz (12)

TEVHİD	Zira nihayet derecede âdil, merhametkâr, raiyet-perver, muktedir, intizam-perver, müşfik bir melik
NÜBÜVVET	Sonra döner, öteki adama rastgelir. Halini anlar. Ona der: "Yahu sen divane olmuşsun. Bâtınındaki çirkinlikler, zahirine aksetmiş olmalı ki, gülmeyi ağlamak, terhisatı soymak ve talan etmek tevehhüm etmişsin. Aklını başına al, kalbini temizle. Tâ, şu musibetli perde senin nazarından kalksın, hakikatı görebilesin.
HAŞİR	Bütün vefiyat-ı hayvaniye ve insaniye ise; terhisattır. Vazife-i hayatını bitirenler, bu dâr-ı fâniden, manen mesrurane, dağdağasız diğer bir âleme giderler.
ADALET İLE İBADET	Bütün tevellüdat-ı hayvaniye ve insaniye ise; ahz-ı askere, silâh altına, vazife başına gelmektir. Bütün zîhayat, birer muvazzaf mesrur asker, birer müstakim memnun memurlardır. Bütün sadâlar ise, ya vazife başlamasındaki zikir ve tesbih ve paydostan gelen şükür ve tefrih veya işlemek neş'esinden neş'et eden nağamattır.

3. Kırk sene ömrümde, otuz sene tahsilimde yalnız dört kelime ile dört kelâm öğrendim; tafsilten beyan edilecektir. Burada yalnız icmalen işaret edilecektir. Kelimelerden maksad: MANA-YI HARFİ, MANA-YI İSMİ, NİYET, NAZARDır.

Mesnevi-i Nuriye (51)

NİYET	Mü'min Niyeti bu dünyada Ahiret TİCARETİNİ yapmak. Kafirin Niyeti bu dünyada KEYİF yapmak. (Bir vakit iki adam, hem keyif, hem ticaret için seyahate giderler.)
NAZAR	Mü'minin nazarında şu dünya, bir zikirhane-i Rahman, bir talimgâh-ı beşer ve hayvan ve bir meydan-ı imtihan-ı ins ü cândır. Şu dünya, Kafirin nazarında bir matemhane-i umumiyedir.
MANA-YI HARFİ	Bütün zîhayat, birer muvazzaf mesrur asker, birer müstakim memnun memurlardır. Bütün sadâlar ise, ya vazife başlamasındaki zikir ve tesbih ve paydostan gelen şükür ve tefrih veya işlemek neş'esinden neş'et eden nağamattır. Bütün mevcudat, o mü'minin nazarında, Seyyid-i Kerim'inin ve Mâlik-i Rahîm'inin birer munis hizmetkârı, birer dost memuru, birer şirin kitabıdır.
MANA-YI İSMİ	Hayvan ve insan ise; ecel pençesiyle parçalanan kimsesiz başıbozuklardır. Dağlar ve denizler gibi büyük mevcudat, ruhsuz, müdhiş cenazeler hükmündedirler.

4. Cenab-ı Hakk'a vâsil olacak tarîkler pek çoktur. Bütün hak tarîkler Kur'andan alınmıştır. Fakat tarîkatların bazısı, bazısından daha kısa, daha selâmetli, daha umumiyetli oluyor. O tarîkler içinde, kasır fehmiyle Kur'andan istifade ettiğim "ACZ ve FAKR ve ŞEFKAT ve TEFEKKÜR" tarîkidir.

Sözler (476)

ACZ	HÜDABİN (ACZİNİ BİLEN ALLAH'I BİLİR VE TANIR)
FAKR	HÜDAPEREST (FAKRINI BİLEN ALLAH'I SEVER)
ŞEFKAT	HAKENDİŞ (ŞEFKATLİ OLAN HAK İÇİN ENDİŞE EDER –ANNELER GİBİ-)
TEFEKKÜR	GÜZEL AHLAK (TEFEKKÜR İLE İŞTİGAL EDEN GÜZEL DÜŞÜNÜR VE GÜZEL HÜLYALAR KURAR)

5. (Şu hâtıme, dört çeşit hastalıkları beyan eder ve tedavi çarelerini gösterir.)

Birinci Hastalık: "YE'S"tir.

İkinci Hastalık: "UCB"dur.

Üçüncü Hastalık: "GURU"dur.

Dördüncü Hastalık: "SU-İ ZAN"dır.

Mesnevi-i Nuriye (66)

YE'S	HODBİN (SADECE KENDİNİ BİLEN TANIYAN ALLAH'I TANIMIYAN YE'S DÜŞER)
UCB	HODGAM (KENDİ İÇİN GAMLANAN EN UFAK BİR KEMALATINA YAPIŞIR BU BENİ KURTARIR DER UCB DÜŞER.)
GURUR	HODENDİŞ (SADECE KENDİSİ İÇİN ENDİŞE EDEN BAŞKASININ KEMALATINI GÖRMEZ BAŞKALRINDAN İSTİFADE YOLUNU KAPATIR GURURA DÜŞER.)
SU-İ ZAN	BEDBİN (KÖTÜMSER DÜŞÜNEN HERŞEYE KENDİ AYİNESİNDEN BAKTIĞI İÇİN HERKES VE HERŞEY HAKKINDA SU-İ ZAN EDER.)

6. Kat'iyen bil ki: Hilkatin en yüksek gayesi ve fıtratın en yüce neticesi İMAN-I BİLLAH'tır. Ve insanîyetin en âlî mertebesi ve beşerîyetin en büyük makamı, iman-ı billah içindeki MARİFETULLAH'tır. Cinn ü insanın en parlak saadeti ve en tatlı nimeti, o marifetullah içindeki MUHABBETULLAH'tır. Ve ruh-u beşer için en hâlis sürur ve kalb-i insan için en safî sevinç, o muhabbetullah içindeki LEZZET-İ RUHANİYE'dir.

Mektubat (222 - 223)

İMAN-I BİLLAH	HUDABİN (ALLAH'A İMAN ETMENİN BİRİNCİ ŞARTI ALLAH'I BİLMEK TANIMAK)
MARİFETULLAH	HUDAPEREST (ALLAH'I TANIMAKTAN NEŞET EDEN ALLAH SEVGİSİNDEN DOLAYI ALLAH'A KARŞI MARİFETİNİ ARTTIRMAK)
MUHABBETULLAH	HAKENDİŞ (ALLAH'I SEVDİKÇE O'NA KARŞI OLAN MUHABBETİNİ ZİYADELEŞTİRİP HAYATININ GAYESİNİ YALNIZ HAKKI HAK BİLİP HAKK!A İLTİCA ETMEK BATILI BATIL BİLİP BATILDAN İÇTİNAB ETMEK OLDUĞUNU BİLMEK)
LEZZET-İ RUHANİYE	GÜZEL AHLAK (İNSANİYETİN KEMALATI OLAN GÜZEL AHLAKA VASIL OLMAK İLE RUHUNUN LEZZET ALMASI)

7. İhlası kazanmak ve muhafaza etmek ve manileri defetmek için, gelecek düsturlar rehberiniz olsun.

BİRİNCİ DÜSTURUNUZ: Amelinizde rıza-yı İlahî olmalı.

İKİNCİ DÜSTURUNUZ: Bu hizmet-i Kur'aniyede bulunan kardeşlerinizi tenkid etmemek ve onların üstünde fazilet-füruşluk nev'inden gıpta damarını tahrik etmemektir.

ÜÇÜNCÜ DÜSTURUNUZ: Bütün kuvvetinizi ihlasta ve hakta bilmelisiniz. Evet kuvvet haktır ve ihlastadır.

DÖRDÜNCÜ DÜSTURUNUZ: Kardeşlerinizin meziyetlerini şahıslarınızda ve faziletlerini kendinizde tasavvur edip, onların şerefleriyle şâkirane iftihar etmektir.

Lem'alar (162)

BİRİNCİ DÜSTUR	HUDABİN (ALLAH'I BİLEN TANIYAN AMELİNİ ALLAH RIZASI İÇİN YAPAR.)
İKİNCİ DÜSTUR	HUDAPEREST (ALLAH'I SEVEN İSLAMİYET FABRİKASININ GAYE-İ HİLKATLERİNE YÜRÜMESİ İÇİN KARDEŞLERİNİ TENKİD ETMEZ ONLARIN GIBTA DAMARLARINI TAHRİK ETMEZ. YOKSA İSLAMİYET FABRİKASININ SAHİBİ OLAN SULTAN-I ZÜLCELAL O FABRİKAYI BÜTÜN BÜTÜN KIRIP DAĞITIR.)
ÜÇÜNCÜ DÜSTUR	HAKENDİŞ (BÜTÜN KUVVETİMİZ HAK İÇİN ENDİŞE ETMEKTEDİR.)
DÖRDÜNCÜ DÜSTUR	GÜZEL AHLAK (GÜZEL AHLAK'IN ZİRVE NOKTASI KARDEŞİNDE FANİ OLMAK.)

8. kelâmın tabakaları, ulviyet ve kuvvet ve hüsn-ü cemaletinden dört menbaı var. Biri MÜTEKELLİM, biri MUHATAB, biri MAKSAD, biri MAKAMdır. Ediblerin, yanlış olarak yalnız makam gösterdikleri gibi değildir. Öyle ise, sözde "Kim söylemiş? Kime söylemiş? Ne için söylemiş? Ne makamda söylemiş?" ise bak.

Sözler (430)

MÜTEKELLİM (KİM SÖYLEMİŞ)	HAK NAMINA BEDİÜZZAMAN SAİD NURSİ (R.A.)
MUHATAB (KİME SÖYLEMİŞ)	İSTİKBALDEKİ NESL-İ ATİ YANİ BİZLER
MAKSAD (NE İÇİN SÖYLEMİŞ)	İMANIMIZI KURTARIP SAADET-İ DAREYNİ İNTAÇ VE NEV-İ BEŞERİN AHVALİNİ TANZİM ETMEK
MAKAM (NE MAKAMDA SÖYLEMİŞ)	HER ASIRDA DİNE VE İMANA TAM HİZMET EDEN MÜCEDDİDLER GELDİKLERİ GİBİ AHİR ZAMANIN MÜCEDDİDİ OLMAK MAKAMINDA SÖYLEMİŞ

Benim tefekkürüm burada son buldu. Sair kısımları siz tabir edebilirsiniz.

Demek selâmet ve emniyet, yalnız İslâmiyette ve imandadır. Öyle ise, biz daima **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى دِينِ الْإِسْلَامِ**
وَ كَمَالِ الْإِيمَانِ demeliyiz...

Sözler (17)